

PODSUMOWANIE

Prognozy oddziaływania na środowisko

projektu zmiany Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2

Grudzień, 2025 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1 Podstawa prawna	3
1.2 Przedmiot strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	3
1.3 Zakres prognozy.....	3
1.4 Stopień szczegółowości prognozy.....	9
1.5 Metody sporządzenia prognozy.....	10
1.6 Podstawowe obszary problemowe i pytania badawcze.....	10
1.7 Sposób oceny oddziaływania na środowisko	11
1.8 Materiały wykorzystane przy sporządzaniu prognozy	13
2. Wyniki strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	13
2.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	13
2.1.1 Powiązania z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego	13
2.1.2 Diagnoza istniejącego stanu środowiska.....	14
2.1.3 Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Planu Strategicznego	14
2.1.4 Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla realizacji przedsięwzięć i inwestycji	15
2.1.5 Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko	15
2.1.5.1 Oddziaływanie na komponenty środowiska.....	15
2.1.5.2 Oddziaływanie na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000	16
2.1.5.3 Oddziaływanie skumulowane.....	17
2.1.6 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu Strategicznego	17
2.1.7 Zagrożenia i pola konfliktów ekologicznych	18
2.1.8 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	19
2.2 Opinie właściwych organów.....	19
2.3 Zgłoszone uwagi i wnioski	19
2.4 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	20
2.5 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	20
2.6 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	21
Załączniki	22

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawa prawna

Podstawą prawną prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 są:

- *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2021 poz. 247) (*Ustawa OOŚ*);
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 *Ustawy OOŚ*, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru tego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1.2 Przedmiot strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Plan strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) przyjęty w dniu 31 sierpnia 2022 r. jest kluczowym elementem realizacji *Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)* na poziomie krajowym. Uzupełnienie PS dla WPR o Interwencję I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* oraz doprecyzowanie kryteriów wyznaczania zasięgów obszaru wdrażania normy GAEC 2 wynika z uchwały Komitetu Monitorującego nr 122 z dnia 23 września 2025 r. Zgodnie z opiniami sformułowanymi podczas Komitetu Monitorującego – charakter ww. zmian może w istotny sposób wpłynąć na realizację celów *PS WPR*, osiągnięcia wskaźników, jak również oddziaływać na środowisko w rozumieniu *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Tym samym uznano, że niezbędne jest przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie projektu zmiany Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 na którym wdrażana będzie interwencja I.8.12.

1.3 Zakres prognozy

Wymogi Ustawy OOŚ

Zakres i stopień szczegółowości prognozy określają wymogi art. 51 i 52 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach*

oddziaływania na środowisko. Zgodnie z wymogami ww. ustawy prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Nawiązując do zapisów ustawy, prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

oraz przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Wskazania organów

Zgodnie z art. 53 *Ustawy OOS*, zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko są uzgadniane z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Głównym Inspektorem Sanitarnym.

Wskazania przedmiotowych organów przekazane 30.09.2025 (Główny Inspektor Sanitarny) oraz 05.11.2025 (Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska) zostały zebrane w Tabeli 1.

Tab. 1 Wskazania i uwagi organów właściwych do uzgodnienia zakresu prognozy: Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Głównego Inspektora Sanitarnego

Nazwa organu	Wskazanie/uwaga
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Prognoza sporządzana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, powinna w pełni odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 <i>Ustawy OOS</i>, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2. Informacje zawarte w prognozie należy opracować stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosować do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.
	Kluczowe modyfikacje wymagające przeprowadzenia analiz i wdrożenia odpowiednich środków związanych z podniesieniem jakości ochrony środowiska dotyczą wyznaczenia obszarów podmokłych i torfowisk, w obrębie których stosuje się normę GAEC 2 oraz ustalenia wymogów dotyczących użytkowania trwałych użytków zielonych i gruntów ornych położonych na gruntach organicznych i podmokłych, w tym również planowanej do wprowadzenia interwencji I.8.12. <i>Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo</i>.
	Zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 1 lit. a <i>Ustawy OOS</i>, prognoza powinna zawierać wyszczególnienie wszystkich poddawanych ocenie zmian planu oraz wskazanie, które części prognozy zawierają stosowane analizy w zakresie ich skutków. Modyfikacje kryteriów wyznaczania gruntów do objęcia normą GAEC 2 uwzględniono w uchwale nr 79 z 7 listopada 2024, w której wskazano, że normą tą objęte są „gleby organiczne o zawartości materii organicznej co najmniej 60% suchej masy gleby w warstwie o miąższości co najmniej 40 cm”, co dotyczy obszaru 146 tys. ha. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2025 r. w sprawie torfowisk i obszarów podmokłych objętych normą GAEC 2 (Dz. U. z 2025 r., poz. 307) wskazano, że norma ta będzie mieć zastosowanie do gruntów o zawartości materii organicznej wynoszącej co najmniej 40% suchej masy gleby w warstwie o miąższości co najmniej 40 cm. Przy czym w projekcie uchwały nr 122, wskazano, że „Od 2025 roku weeszła w życie norma GAEC 2 dotycząca ochrony torfowisk i obszarów podmokłych. W Polsce obszar objęty normą GAEC 2 wynosi ok. 400 tys. ha, w tym ok. 38 tys. ha gruntów ornych i ok. 362 tys. ha trwałych użytków zielonych”. Biorąc pod uwagę powyższe, zasadne jest wyjaśnienie obecnego statusu zapisów uchwały nr 79. W kontekście obecnego stanu prawnego oraz oceny skutków omawianej zmiany, należy zauważyć, że jej przedmiotem będzie modyfikacja kryterium wyznaczania gruntów do stosowania normy GAEC 2 z początkowo założonych w planie kryteriów tj. zawartości materii organicznej na poziomie co najmniej 30% i miąższości na poziomie co najmniej 40 cm, do przyjętych wyżej przywołanym rozporządzeniem zawartości materii organicznej wynoszącej co najmniej 40% suchej masy gleby w warstwie o miąższości co najmniej 40 cm. Podwyższenie pułapu zawartości materii organicznej w glebie jako kryterium do wyznaczania torfowisk na potrzeby stosowania normy GAEC 2 spowodowało zmniejszenie powierzchni gruntów organicznych kwalifikujących się do jej stosowania do ok. 400 tys. ha (w tym ok. 38 tys. ha gruntów ornych i ok. 362 tys. ha trwałych użytków zielonych). Przy tym w Polsce wskazuje się na występowanie torfowisk na powierzchni 1,3-1,5 mln ha. Zatem torfowiska o zawartości materii organicznej od 30% do 39% nie będą zabezpieczone

regułami normy GAEC 2, nie będzie również możliwe stosowanie w obrębie ich występowania planowanej interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznej I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*. Wobec tych torfowisk, położonych w obrębie trwałych użytków zielonych nie będą obowiązywać: zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata), zakaz wydobywania torfu, zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu. Ponadto, w obrębie tego rodzaju torfowisk położonych na gruntach ornych nie będzie obowiązywać: zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu, zakaz orania, zakaz wydobywania torfu.

Równie istotnym zagadnieniem, które wymaga oceny jest skuteczność działań mających na celu ochronę gleb organicznych i innych terenów podmokłych. W uchwale nr 79, w obrębie gruntów zawierających $\geq 40\%$ węgla organicznego, na poziomie co najmniej 40 cm, dopuszczono wykonanie w przypadku trwałych użytków zielonych „*zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata*”. Płytka uprawa gleby może polegać np. na bronowaniu, kultywatorowaniu, talerzowaniu, na głębokość w zależności od różnych źródeł do 10-15 cm. Natomiast w przypadku gruntów ornych norma przewiduje „*zakaz orania*”. W uchwale nr 79 nie wyszczególniono jakie konkretnie działania są dopuszczone w ramach „*renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu*”. W projekcie uchwały nr 122 dotyczącej ww. nowej interwencji I.8.12. w obrębie trwałych użytków zielonych również dopuszczono możliwość wykonania zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata, nie precyzując jakie zabiegi należy rozumieć pod pojęciem tego sformułowania.

W przypadku zasad użytkowania gruntów ornych objętych normą GAEC 2, projekt uchwały nr 122 zawiera „*zakaz zaorywania; umożliwia się płytką uprawę gleby do głębokości 15 cm*”, natomiast zapis zawarty w uchwale nr 79 mówi o zakazie orania w ogóle. Wprawdzie w materiałach informacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (np. <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/norma-gaec-2>), wyszczególniono, że „*na GO możliwe jest stosowanie płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm*” w ramach stosowania normy GAEC 2, niemniej jednak sama treść uchwały nr 79 nie zawiera zapisów, aby „*zakaz orania*” dotyczył tylko głębokiej orki. W projekcie uchwały nr 122 wyszczególniono, że stosowanie jedynie płytkiej uprawy gleby zgodnie jest z wytycznymi UE Ref. Ares (2021) 712584-19/11/2021, jednak w jej uzasadnieniu nie skomentowano rozbieżności w tym zakresie z zapisami uchwały nr 79.

Uchwała nr 79 dopuszcza możliwość utrzymania istniejących systemów melioracyjnych w obrębie torfowisk, zarówno TUZ jak i gruntów ornych, jednak zawiera zakaz „*budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu*” i nie znajdują się w niej zapisy regulujące kwestie zarządzania istniejącymi systemami melioracyjnymi. Natomiast projekt uchwały nr 122 zawiera „*zakaz budowy i odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania lub odprowadzania wody z terenu*” zarówno TUZ jak i gruntów ornych, a więc jest w tym względzie bardziej restrykcyjny, gdyż odnosi się również do istniejących już rowów. Jednak sformułowanie „*odnawianie rowów*” jest nieprecyzyjne i nie wiadomo, czy

oznacza ono tylko działania polegające na odbudowie rowów melioracyjnych, co zgodnie z przepisami budowlanymi należy rozumieć tak samo jak budowę rowów, czy mówi również o działaniach utrzymaniowych realizowanych w obrębie rowów. Należy wskazać, że większość torfowisk użytkowanych rolnie w Polsce jest zmeliorowana, z tego względu dokładne określenie dopuszczalnych rodzajów prac utrzymaniowych w obrębie tych systemów melioracyjnych jest kluczowe dla możliwości ochrony gleb torfowych, w tym dla zahamowania procesu ich degradacji, również w związku ze zmianami klimatu.

W powyższym kontekście istotne jest przeanalizowanie i ocenienie czy przyjęte założenia – związane z możliwością płytkiej uprawy gleby i podsiewu w obrębie TUZ, nie częściej niż raz na 4 lata, a także „*płytkiej uprawie ziemi do głębokości 15 cm*” na gruntach ornych, jak również wykonywanie działań polegających na utrzymaniu systemów melioracyjnych (w przypadku zapisów uchwały nr 79) – mimo że związane z zakazem głębokiej orki, przyczynią się do zatrzymania procesów degradacji terenów torfowisk i terenów podmokłych, czyli osiągnięcia celu normy GAEC 2, którym jest „*ochrona gleb najbogatszych w węgiel, poprzez ochronę terenów podmokłych i torfowisk, należących do najbardziej istotnych rezerwuarów węgla oraz mających kluczowe znaczenie dla zapobiegania zmianom klimatycznym i łagodzenia ich skutków*”. Należy mieć na uwadze, że dla ochrony gleb torfowych najistotniejszym jest utrzymanie procesów torfotwórczych lub zatrzymanie procesów dekompozycji, tj. rozkładu materii organicznej na skutek obecności systemów odwadniających. Wskutek odwodnienia lub nieodpowiednich zabiegów agrotechnicznych biomasa staje się dostępna dla tlenu, co prowadzi do emisji gazów cieplarnianych, głównie CO₂, co powoduje osiadanie torfowisk, zmianę ukształtowania terenu. Zakaz budowy nowych urządzeń melioracyjnych, w sytuacji, gdy większość użytkowanych gruntów objętych normą GAEC 2 jest już zmeliorowana, w szczególności w sytuacji ocieplającego się klimatu, nie jest wystarczający do powstrzymania procesu degradacji tych torfowisk. Osiągnięcie celu, jakim jest ochrona rezerwuarów węgla w postaci torfowisk, może zostać osiągnięte tylko poprzez odpowiednie ich nawodnienie (w sytuacji, gdy martwa materia organiczna znajduje się pod wodą, nie ma dostępu do tlenu, przez co nie ulega rozkładowi, ale akumulacji).

Nie jest jasne, czy lub w jakim stopniu działania związane z ograniczeniami uprawy gruntów w obrębie torfowisk objętych normą GAEC 2 mogą przyczynić się do ich ochrony. Kwestią kluczową do wyjaśnienia jest, czy lub jaka jest znacząca różnica dla ochrony torfowisk, pomiędzy orką do głębokości 15 cm, a orką głębszą niż do 15 cm, w obrębie gruntów ornych. Jak już wskazano, obecnie norma GAEC 2 zabrania orania gruntów ornych, należy więc ocenić w jaki sposób liberalizacja tego zakazu, określona w interwencji w projekcie uchwały nr 122 przyczyni się do ochrony gleb torfowych, jako „*rezerwuarów węgla oraz mających kluczowe znaczenie dla zapobiegania zmianom klimatycznym*”. Orka skutkuje zmianą warunków na tlenowe, gleb w których znajduje się zgromadzona materia organiczna. W warunkach takich materia organiczna ulega mineralizacji i zostaje uwolniona do atmosfery w postaci dwutlenku węgla. Płytką uprawą gleby oraz podsiew stosowane co 4 lata w obrębie TUZ powoduje, że nie jest możliwy rozwój roślinności torfotwórczej. Prowadzenie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych gleby, np. orki w obrębie torfowisk czy terenów podmokłych, wymusza prowadzenie bieżącej konserwacji sieci melioracyjnej, a także urządzeń drenarskich, co prowadzi do

utrzymywania torfowisk w stanie degradacji, spowodowanej niedostatecznym uwodnieniem.

Konieczna jest również analiza konsekwencji dopuszczenia stosowania „płytkiej uprawy ziemi” jako korzystnej praktyki rolniczej w obrębie torfowiskowych siedlisk przyrodniczych (w tym chronionych w obszarach Natura 2000). Istotne jest wyjaśnienie, jaki będzie przewidziany efekt wprowadzenia tego sposobu ochrony torfowisk na obszarach Natura 2000 i jak wpłynie to na atrakcyjność programów rolno–środowiskowo–klimatycznych mających sprzyjać tym obszarom.

Oprócz analizy, oceny i przedstawienia zasad minimalizacji nieskutecznych lub niekorzystnych rozwiązań, w odniesieniu do wyżej opisanych zagadnień, prognoza winna zawierać informacje – uwzględniając aspekt przestrzenny – dotyczące wpływu ww. zmian planu na cele ochrony form ochrony przyrody, w tym cele ochrony obszarów Natura 2000, cele środowiskowe obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie zgodnie z art. 317 ust. 4 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960). oraz cele środowiskowe jednolitych części wód powierzchniowych.

Ponadto, ze względu na perspektywę obowiązywania *PS WPR*, prognoza winna zawierać informacje dotyczące wpływu jego ustaleń na zobowiązania wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Dz.U.UE.L.2024.1991; dalej NRL), zgodnie z zapisami którego zakłada się m. in. przywrócenie gleb organicznych wykorzystywanych w rolnictwie będących osuszonymi torfowiskami – co najmniej 30% obszarów do 2030 r., z czego co najmniej 1/4 ma być ponownie nawodniona, a także z zobowiązań dotyczących zachowania obszarów wodno-błotnych wynikających z zapisów Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe (Konwencji Ramsarskiej), jak również z projektu Strategii Ochrony Obszarów Wodno-Błotnych.

Prognoza winna również zawierać dane pozwalające zidentyfikować regionalnie istotne siedliska i gatunki, w największym stopniu poddane negatywnemu oddziaływaniu zaplanowanych zmian.

Za zdiagnozowaniem niekorzystnych zmian powinno nastąpić wprowadzenie rozwiązań minimalizujących te skutki. Jako wyniki prac analitycznych pożądane są nie tylko propozycje minimalizowania niekorzystnych skutków dla środowiska, ale również koncepcje wzmocnienia efektów pozytywnych, co przyczyni się do zwiększenia korzyści dla środowiska płynących z realizacji planowanych zmian.

Zgodnie z art. 51 ust. 2. pkt 1 lit. c *Ustawy OOS*, prognoza zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zaproponowane metody powinny dotyczyć skutków powodowanych wprowadzaniem zmiany planu, nie zaś ogólnych trendów – w odniesieniu do których nie jest możliwe wskazanie ich przyczyn – zidentyfikowanych w okresie wdrażania tego dokumentu.

Celem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowuje się prognozę oddziaływania na środowisko, jest m.in. przeanalizowanie, w jaki sposób i w jakim stopniu realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może powodować negatywne lub pozytywne skutki w środowisku. Wymaga podkreślenia, iż stosownie do brzmienia art. 3

Główny
Inspektor
Sanitarny

ust. 2 *Ustawy OOŚ*, ilekroć w ustawie jest mowa o oddziaływaniu na środowisko, rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Prognoza powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie potencjalnie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko (zdrowie ludzi) zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Jeżeli projekt dokumentu zostanie rozszerzony o dodatkowe zapisy, istotne z punktu widzenia adekwatności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również one powinny zostać uwzględnione w prognozie.

W zakresie kompetencji Głównego Inspektoratu Sanitarnego prognoza sporządzona dla projektowanych zmian w *PS WPR* powinna dać rzetelną ocenę oddziaływania na stan zdrowia ludzi, w szczególności w aspekcie:

- narażenia na hałas, wibracje i zanieczyszczenia powietrza;
- zagrożeń dla ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć;
- zagrożeń dla wód podziemnych, w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z ochroną zasobów wody);
- zagrożeń dla części wód powierzchniowych wykorzystywanych na cele rekreacyjne, tj. do organizacji kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- oddziaływania na gleby, zwłaszcza użytkowane rolniczo;
- zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie, zwłaszcza na terenach zabudowy mieszkaniowej/siedlisk ludzkich, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (jednostki oświatowe) oraz terenach rekreacyjno-wypoczynkowych;
- zapewnienia odpowiednich standardów jakości powietrza atmosferycznego.

W przypadku zidentyfikowania ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, związanych z realizacją planowanych działań, należy w prognozie oddziaływania na środowisko dla omawianego programu, w sposób szczególny odnieść się do możliwych metod ich skutecznej eliminacji bądź maksymalnego ograniczenia przewidzianych ewentualnych negatywnych oddziaływań planowanej inwestycji na zdrowie, warunki i jakość życia ludzi.

Wymogi Zamawiającego

Zakres uzupełnienia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany *PS WPR 2023-2027* oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 musi odpowiadać wymogom *Ustawy OOŚ*, w szczególności działu IV rozdziału 2 i 3. Diagnoza sytuacji w obszarze ochrony środowiska została wykonana na podstawie zweryfikowanej i uzupełnionej Diagnozy w obszarach *PS WPR* związanych z doprecyzowaniem normy GAEC 2 oraz opracowaniem i wdrożeniem interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*. W prognozie zostały uwzględnione potencjalne zmiany stanu środowiska w dwóch wariantach: w przypadku realizacji dokumentu poszerzonego o ww. elementy oraz zaniechania tej realizacji.

1.4 Stopień szczegółowości prognozy

W prognozie została zawarta analiza wpływu ustanowienia normy GAEC 2 jak również powiązanej z nią nowej interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* na poszczególne komponenty środowiska wymienione w *Ustawie OOS*.

Ocena została przeprowadzona w dwóch wariantach – w przypadku realizacji zapisów dokumentu, czyli uwzględnienia normy GAEC 2 i wdrożenia ww. interwencji, oraz w sytuacji zaniechania tych działań. W ocenie wykorzystano sformalizowane podejście pozwalające na odniesienie się do intensywności, charakteru, typu oraz czasu oddziaływania zaproponowanych zmian na poszczególne komponenty środowiska.

1.5 Metody sporządzenia prognozy

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 miały zastosowanie następujące metody:

- metoda macierzy – polegająca na stworzeniu tabeli (macierzy), w której cele i kierunki dokumentu, doprecyzowana norma GAEC 2 oraz interwencja I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* zostały zestawione z ocenianymi komponentami środowiska oraz dokumentami strategicznymi i programowymi, w celu dokonania odpowiednio oceny wpływu lub oceny zgodności;
- metody analiz przestrzennych – zastosowane w celu pozyskania, przetworzenia i modelowania danych przestrzennych dla uzyskania informacji istotnych dla przygotowania prognozy;
- metody prezentacji kartograficznej – zastosowane do uzupełnionej charakterystyki stanu środowiska w ujęciu przestrzennym;
- metoda opisowa – zastosowana do oceny oddziaływania;
- metoda analizy porównawczej – stosowana do charakterystyki zjawisk i procesów w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska na etapie diagnozy stanu, jak i w odniesieniu do opisu wpływu interwencji.

1.6 Podstawowe obszary problemowe i pytania badawcze

Podstawowe obszary problemowe

Podstawowe obszary problemowe, które zostały poddane ocenie w kontekście obszarów normy GAEC 2 oraz nowej interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* to obszary zidentyfikowane w przygotowanej w 2022 roku *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Są to:

- zasoby wodne,
- zasoby glebowe,
- ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazu oraz wzmacnianie usług ekosystemowych,
- powietrze,
- przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu – działania mitygacyjne i adaptacyjne.

Wyżej wymienione obszary problemowe znalazły odzwierciedlenie w zdefiniowanych w *PS WPR* kierunkach interwencji, w tym także w doprecyzowaniu normy GAEC 2 oraz nowej interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*.

Pytania badawcze

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 zostały przeprowadzone analizy, których celem było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- Czy zaproponowane zmiany są spójne z dokumentami strategicznymi krajowymi oraz międzynarodowymi odnoszącymi się bezpośrednio do ochrony środowiska, ochrony przyrody i zdrowia ludzi?
- Czy zaproponowane zmiany są adekwatne do potrzeb wskazanych ww. dokumencie?
- Czy ujęta w *PS WPR* diagnoza stanu pogłębiona w zakresie siedlisk hydrogenicznych, gleb organicznych, ekosystemów torfowiskowych i związanych z nimi gatunków fauny i flory odpowiada rzeczywistości i czy występuje spójność pomiędzy diagnozą i celami?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany przyczynią się do zmniejszenia presji na środowisko przyrodnicze?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany wpłyną na jakość życia i zdrowie ludzi?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany przyczynią się do efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany wpłyną na ochronę zasobów flory i fauny, stan siedlisk przyrodniczych, zachowanie bądź odtworzenie usług ekosystemowych?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany wpłyną na poprawę stanu powietrza i ochrony klimatu?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany wpłyną na stan (ilościowy i jakościowy) zasobów wodnych kraju, warunki korzystania z wód i zaspokojenie potrzeb wodnych oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany przyczynią się do ochrony powierzchni ziemi?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany przyczynią się do ochrony krajobrazu?
- Czy i w jaki sposób zaproponowane zmiany przyczynią się do zachowania dziedzictwa kulturowego?
- Czy istnieje możliwość zastosowania rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących zidentyfikowane negatywne oddziaływania na środowisko? Jeżeli tak, to jakiego rodzaju?

1.7 Sposób oceny oddziaływania na środowisko

Ocena oddziaływania na komponenty środowiska

W prognozie został przeanalizowany wpływ proponowanych zmian PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 na poszczególne komponenty środowiska. Zgodnie z wymogami *Ustawy OOS* ocenie zostały poddane: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

W analizie oddziaływania zostały wykorzystane informacje i wnioski wynikające z diagnozy stanu. Kierując się zapisami *Ustawy OOS*, oddziaływanie na środowisko zostało podzielone na bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, odwracalne i nieodwracalne, oraz pozytywne i negatywne.

Ze względu na intensywność wśród oddziaływań wyodrębniono:

- duże, czyli skutkujące trwałymi zmianami struktury i funkcjonowania zasobów,
- średnie, czyli wpływające w sposób zauważalny na strukturę lub funkcjonowanie zasobów, ale które nie prowadzą do trwałych zmian,

- małe, czyli oddziaływania nieznaczne (na progu wykrywalności) i nie prowadzące do żadnych trwałych zmian w strukturze ani funkcjonowaniu zasobów.

Ze względu na charakter oddziaływania są dzielone na:

- negatywne — powodują niekorzystną zmianę w odniesieniu do stanu wyjściowego lub wprowadzają nowy niepożądany czynnik,
- pozytywne — powodują poprawę w stosunku do stanu wyjściowego lub wprowadzają nowy pożądaný czynnik,

Ze względu na typ wśród oddziaływań są wyodrębniane:

- bezpośrednie, czyli wynikające z bezpośredniej interakcji między planowanym działaniem a zasobem,
- pośrednie, czyli wynikające z pośredniej interakcji między planowanym działaniem a zasobem,
- wtórne, czyli efekt późniejszych interakcji bezpośrednich lub pośrednich z zasobem,
- skumulowane, czyli występujące w połączeniu z innymi oddziaływaniami, dotyczącymi tych samych zasobów.

Ze względu na czas trwania oddziaływania są dzielone na:

- chwilowe, czyli krótkotrwałe, nieregularne i sporadyczne,
- stałe, czyli powodujące trwałe zmiany w zasobach, na które oddziałują bądź utrzymują się przez dłuższy czas, również po zakończeniu danego działania,
- krótkoterminowe, czyli trwające przez krótki czas i ustające po zakończeniu danego działania bądź na skutek wykorzystania środków łagodzących lub prac rekultywacyjnych lub też naturalnego powrotu do stanu wyjściowego,
- średnioterminowe, czyli nie trwające ani krótko, ani długo i ustające po zakończeniu danego działania bądź na skutek wykorzystania środków łagodzących lub prac rekultywacyjnych lub też naturalnego powrotu do stanu wyjściowego,
- długoterminowe, czyli utrzymujące się przez długi czas i ustające po zakończeniu danego działania bądź na skutek wykorzystania środków łagodzących lub prac rekultywacyjnych lub też naturalnego powrotu do stanu wyjściowego.

Ze względu na stopień odwracalności oddziaływania dzielimy na:

- odwracalne, które przestają być odczuwalne natychmiast lub po niewielkim czasie po zakończeniu danego działania,
- nieodwracalne, które są odczuwalne po zakończeniu danego działania i utrzymują się przez dłuższy czas po nim.

Wyniki oceny oddziaływania na poszczególne komponenty zostały zamieszczone w syntetycznej tabeli, w której intensywność i charakter oddziaływania zostały oznaczone za pomocą barw, a typ i czas oddziaływania – za pomocą skrótów literowych.

Ocena oddziaływania na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000

W prognozie zostało przeanalizowane możliwe oddziaływanie zaproponowanego wyznaczenia obszarów normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000. Przedmiotowa ocena nawiązuje do oceny oddziaływania na poszczególne grupy komponentów środowiska. Zgodnie z Ustawą OÖŚ, pod pojęciem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Ponadto, w analizie uwzględniono zapisy i potrzeby w zakresie poszczególnych działań służących zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk Natura 2000.

Ocena oddziaływania skumulowanego

Oddziaływanie skumulowane występuje z połączenia kilku oddziaływań (pozytywnych lub negatywnych) dotyczących tych samych zasobów lub przedmiotów oddziaływania. Ponieważ środowisko stanowi system, którego elementy pozostają w zależności od siebie i wzajemnie się warunkują, oddziaływanie na środowisko należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, ale także w kontekście całości środowiska, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników. W przypadku zaproponowanych zmian PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 ze względu na zakres przestrzenny i merytoryczny wdrażania normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* przedmiot, okres oddziaływania, rodzaj beneficjentów itp., zagadnienie efektu skumulowanego ma charakter wieloaspektowy (np. może dotyczyć powierzchni jak również liczby komponentów).

1.8 Materiały wykorzystane przy sporządzaniu prognozy

Do opracowania prognozy zostały wykorzystane następujące źródła danych:

- akty prawne dotyczące środowiska, w tym procedury przeprowadzania postępowania ws. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, opublikowane w Internetowym Systemie Aktów Prawnych (<http://prawo.sejm.gov.pl>),
- dokumenty strategiczne i programowe (międzynarodowe, krajowe i regionalne) istotne z punktu widzenia dokumentu, opublikowane na stronach internetowych instytucji międzynarodowych, Unii Europejskiej, stronach administracji rządowej,
- raporty, opracowania, publikacje i ekspertyzy branżowe dotyczące środowiska przyrodniczego, ochrony i monitoringu środowiska, zagadnień demograficznych, dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz analiz przestrzennych,
- dane przestrzenne GIS udostępnione w formie wektorowej i rastrowej oraz w formie serwisów WMS (Web Map Service) i WFS (Web Feature Service),
- dane pomiarowe i statystyczne dotyczące środowiska – udostępnione m.in. przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (w tym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska), Generalną Dyрекcję ochrony Środowiska i przez Główny Urząd Statystyczny (w tym w ramach Banku Danych Lokalnych GUS),
- portale tematyczne i geoportale mapowe zawierające informacje o środowisku, w tym interaktywne mapy.

2 Wyniki strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

2.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

2.1.1 Powiązania z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego

W prognozie zostały zawarte informacje dotyczące międzynarodowych i krajowych dokumentów strategicznych i programowych, istotnych z punktu widzenia zaproponowanych zmian PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 oraz informacje dotyczące celów ochrony środowiska w nich zapisanych, a także sposobów, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione w *Planie Strategicznym*. W szczególności najistotniejszą zmianą było uwzględnienie regulacji zawartych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (UE) 2024/1991*.

Na podstawie analizy obowiązujących dokumentów strategicznych i programowych różnej rangi zweryfikowano wybór dokumentów ustanawiających cele środowiskowe istotne z punktu widzenia zmian zaproponowanych w PS WPR.

Plan Strategiczny realizuje założenia w zakresie ochrony środowiska i klimatu formułowane m.in. w dokumentach kierunkowych: *Europejskim Zielonym Ładzie*, *Strategii „Od pola do stołu”*, *Strategii na rzecz różnorodności biologicznej 2030*, *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych*. Wszystkie zaplanowane interwencje nawiązują do ww. dokumentów w zakresie celów, wymogów lub założeń, dotyczy to również doprecyzowanej normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*.

2.1.2 Diagnoza istniejącego stanu środowiska

Głównym celem opracowania w zakresie diagnozy była weryfikacja i aktualizacja informacji na temat stanu środowiska w odniesieniu do proponowanych zmian PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 tj. doprecyzowana norma GAEC 2 oraz interwencja I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*. Przedmiotem diagnozy były poszczególne komponenty środowiska wymienione w *Ustawie OOŚ*.

Zawarte w materiale będącym przedmiotem strategicznej oceny, syntetyczne informacje odnoszące się do diagnozy stanu środowiska, w tym jego poszczególnych komponentów zostały uzupełnione o kontekst związany z glebami organicznymi, ekosystemami torfowisk, siedliskami hydrogenicznymi i związanymi z nimi gatunkami fauny i flory oraz siedliskami przyrodniczymi.

2.1.3 Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Planu Strategicznego

Cele ochrony środowiska

Ustawa OOŚ definiuje cele ochrony środowiska jako cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Zostały one sformułowane na potrzeby PS WPR w ramach *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* i poddane analizie w kontekście doprecyzowanej normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* uzupełniających PS WPR. Syntetycznie ujęte cele ochrony środowiska to:

- zachowanie dobrego stanu różnorodności biologicznej i georóżnorodności,
- gospodarowanie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu i klęskom żywiołowym, poprawa jakości powietrza, ochrona przed hałasem oraz ochrona zasobów wodnych i glebowych przed degradacją,
- poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu,

- rozwój technologii przyjaznych środowisku.

Problemy ochrony środowiska

Problemy ochrony środowiska to problemy istotne ze względu na wdrażanie zapisów ocenianego dokumentu t.j. zaproponowanych zmian *PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2*, w zakresie oddziaływania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zaliczono do nich:

- zagrożenia różnorodności biologicznej,
- degradację środowiska wodnego,
- degradację środowiska glebowego,
- degradację powierzchni ziemi i krajobrazu,
- zanieczyszczenie powietrza,
- zmiany klimatu i klęski żywiołowe.

Cele ochrony środowiska i problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania *PS WPR* na różnych jego etapach, w tym również podczas formułowania propozycji w zakresie doprecyzowania normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*. Były brane pod uwagę podczas formułowania diagnozy stanu środowiska. Znajdują odzwierciedlenie w sformułowaniach zarówno celów szczegółowych, jak i celu przekrojowego. Obecne były także na etapie analizy SWOT i przy identyfikacji potrzeb polskiego rolnictwa. W efekcie tego procesu, poszczególne interwencje, w tym zaproponowana interwencja I.8.12. oraz doprecyzowana norma GAEC 2 w sposób czytelny i jednoznaczny korespondują z syntetycznymi celami i problemami ochrony środowiska.

2.1.4 Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla realizacji przedsięwzięć i inwestycji

Ramy dla realizacji poszczególnych interwencji *PS WPR 2023-2027* wynikają z analiz SWOT oraz zdefiniowanych na ich podstawie potrzeb. Kluczowe znaczenie mają także zapisy znajdujące się w *Europejskim Zielonym Ładzie, Strategii „Od pola do stołu”*, jak również zalecenia Komisji Europejskiej. Niezwykle istotnym elementem jest określenie ryzyka związanego z realizacją potencjalnych działań.

Zaproponowany w *PS WPR* system zawiera wymogi obowiązkowe (wymogi SMR i normy DKR) oraz dodatkowe zachęty do stosowania praktyk rolniczych korzystnych dla środowiska i klimatu. Drugim elementem systemu są dobrowolne dla rolników roczne zobowiązania na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt (ekoschematy). Trzeci element stanowią prośrodowiskowe zobowiązania wieloletnie. Niezbędnym uzupełnieniem systemu są interwencje o charakterze inwestycyjnym, współpracy i transferu wiedzy, cyfryzacji oraz sektorowe. Zaproponowane zmiany obejmujące doprecyzowanie normy GAEC 2 oraz interwencję I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* wpisują się w logikę systemu wypracowaną w realizowanym od 2023 roku *PS WPR*, w tym w zakresie zarządzania i koordynacji, otoczenia instytucjonalno-administracyjnego a także monitorowania, sprawozdawczości, kontroli i kar.

2.1.5 Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko

2.1.5.1 Oddziaływanie na komponenty środowiska

PS WPR jest dokumentem, którego realizacja ma pozytywnie wpłynąć na środowisko w różnych aspektach wynikających z założeń *Europejskiego Zielonego Ładu*. Cele szczegółowe, interwencje, poszczególne działania, dotacje i rodzaje inwestycji w nim ujęte, w zdecydowanej większości mają

charakter jednoznacznie prośrodowiskowy, a ich realizacja ma kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Zaproponowane zmiany w *PS WPR*, doprecyzowanie normy GAEC 2 oraz interwencja I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* wpisują się w zestaw działań korzystnych dla środowiska przyrodniczego ujmowanego zarówno kompleksowo, jak i w odniesieniu do poszczególnych komponentów. Mają szansę przyczynić się do zahamowania lub odwrócenia procesów i zjawisk oddziałujących negatywnie na stan środowiska przeciwdziałać degradacji i sprzyjać ochronie obszarów znajdujących się obecnie w dobrym stanie, w tym obszarów cennych przyrodniczo związanych z torfowiskami i obszarami podmokłymi użytkowymi rolniczo.

Analiza dokumentu wykazała korzystny bądź neutralny wpływ proponowanych zmian *PS WPR* na poszczególne komponenty środowiska oraz niewielki wpływ negatywny bądź warunkowo negatywny.

Wskazano na istotną rolę wdrażania wszystkich zaplanowanych instrumentów w kontekście poprawy stanu środowiska na obszarach wiejskich podkreślając rolę efektu synergii. Proponowane zmiany ze względu na zasięg przestrzenny, areal oraz przedmiot – czyli ochronę torfowisk i obszarów podmokłych mają szczególnie duży potencjał w zakresie wzmocnienia korzystnych oddziaływań.

Ze względu na powiązanie nowej proponowanej interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* z normą GAEC 2 stabilność i ciągłość realizacji korzystnych dla środowiska wymogów jest w znacznej mierze zapewniona.

Wiele interwencji *PS WPR*, mimo korzystnego lub bardzo korzystnego potencjalnego wpływu, ze względu na niewielki zaplanowany areal wdrożenia będzie cechować efekt identyfikowany lokalnie lub regionalnie. W przypadku doprecyzowanej normy GAEC 2 oraz interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* wpływ ten powinien być duży.

Należy podkreślić, że dla osób związanych z rolnictwem każdy instrument w formie płatności finansowych jest bardzo ważny, stwarza większe możliwości rozwoju oraz poprawy poziomu i jakości życia.

2.1.5.2 Oddziaływanie na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000

Na podstawie analizy możliwych oddziaływań proponowanych zmian *PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2* nie zidentyfikowano znaczących negatywnych oddziaływań na integralność i spójność sieci obszarów Natura 2000 oraz cele i ustanowione przedmioty ochrony w tych obszarach.

Zaproponowana interwencja oraz doprecyzowanie normy GAEC 2 wpływa pozytywnie, choć pośrednio, na obszary Natura 2000, w szczególności w zakresie półnaturalnych ekosystemów użytkowanych rolniczo, związanych z siedliskami mokradłowymi wykształconymi na glebach organicznych. Pośredni wpływ na ww. obszary przejawia się korzystnym oddziaływaniem na warunki wodne, glebowe, jakość powietrza, czy też warunki mikroklimatyczne. Zarówno cele, jak i przedmioty ochrony (gatunki, siedliska) nie będą wspierane bezpośrednio poprzez wdrożenie zaproponowanych zapisów. Jednakże należy podkreślić niezwykle istotną rolę ww. propozycji dla zachowania integralności przestrzennej i spójności sieci ostoj, choć realizacja wymogów nie zastąpi wdrażania zapisów PZO ukierunkowanych na ochronę fauny, flory, czy siedlisk przyrodniczych – ma charakter wspierający działania w tym zakresie. Nowa interwencja pomimo, że nie oddziałuje bezpośrednio na przedmioty ochrony, jest komplementarna do tych, które wcześniej znalazły się w *Planie Strategicznym*, a które są ukierunkowane wprost na ochronę zasobów przyrodniczych w kontekście populacji fauny i flory, siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

Podobnie jak w przypadku pozostałych interwencji *Planu Strategicznego* obowiązkowym wymogiem jest zgodność planowanych do realizacji działań z planami ochrony lub planami zadań ochronnych na obszarach Natura 2000, ustanowionymi przez ministra właściwego do spraw środowiska lub Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska. Tym samym wdrażanie ww. interwencji, a w szczególności zaplanowanych wymogów nie może powodować negatywnych oddziaływań na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Wymaga również podkreślenia, że na etapie tworzenia *Planu Strategicznego*, jak również propozycji uzupełnień i/lub modyfikacji nie jest znana dokładna lokalizacja zaproponowanych interwencji, ani szczegółowe rozwiązania technologiczne, organizacyjne, finansowe czy inwestycyjne.

2.1.5.3 Oddziaływanie skumulowane

Zaproponowane zmiany *PS WPR* zarówno w zakresie doprecyzowania normy GAEC 2 jak i nowej interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* wpływają na zdecydowaną większość komponentów wymienionych w *Ustawie OOŚ*. Interwencja I.8.12. należy do tych spośród zaplanowanych w *PS WPR* interwencji, które oddziałując na największą liczbę komponentów środowiska (9-11), wykazują potencjalnie największy efekt skumulowany. Interwencja I.8.12. oraz GAEC 2 są elementami w strukturze *Planu Strategicznego*, które wzmacniają pozytywne efekty oddziaływania pozostałych interwencji. Dotyczy to większości analizowanych komponentów. Jedynie w przypadku komponentu „Zabytki” oraz „Dobra materialne” takich oddziaływań nie identyfikowano. W związku z dobrowolnością realizacji interwencji trudno przewidzieć, jaki będzie rzeczywisty areal użytków rolnych nią objętych, a tym samym efekt oddziaływań skumulowanych. Ostateczny zasięg realizacji interwencji będzie uzależniony od poziomu zainteresowania beneficjentów oraz skuteczności działań informacyjnych i doradczych.

2.1.6 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu Strategicznego

Analiza oddziaływania poszczególnych interwencji *PS WPR* na komponenty środowiska wskazuje, że brak wdrożenia zaproponowanych w dokumencie instrumentów będzie skutkowało pogorszeniem stanu środowiska w skali lokalnej, w regionach, jak i na obszarze kraju, co wiąże się zarówno z rodzajem interwencji, jak i z zaplanowanym arealem wdrażania. Szczególne miejsce w tym systemie ma zarówno doprecyzowanie normy GAEC 2, jak i nowa interwencja I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* zarówno ze względu na duży potencjalny areal wdrożenia, jak i przedmiot – torfowiska, obszary podmokłe, gleby organiczne, siedliska hydrogeniczne. Brak realizacji *PS WPR* w tym zakresie istotnie wpłynąłby na ochronę zasobów związanych z ww. siedliskami (różnorodność biologiczna, zasoby węgla organicznego, woda). Ponadto, zagrożona byłaby realizacja postanowień i zobowiązań wynikających z międzynarodowych zobowiązań Polski (np. z *Konwencji o różnorodności biologicznej*, *Dyrektywy Siedliskowej*, *Rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych*).

Prawdopodobne jest, że wskutek zaniechania realizacji nie doszłoby do wzmocnienia wsparcia ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, rozwoju zielonej infrastruktury, czy też wsparcia realizacji przedsięwzięć bezpośrednio związanych z zachowaniem i odtworzeniem różnorodności biologicznej, ochrony gleb, wód, klimatu. Brak wdrażania interwencji I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* powiązanej z normą GAEC 2

mógłby skutkować, wyeliminowaniem możliwości zainicjowania procesu odtwarzania siedlisk na glebach organicznych użytkowanych obecnie jako grunty orne.

Zaniechanie wdrożenia norm GAEC 2 wpłynęłoby na stopniową degradację gleb organicznych, a także obniżyłoby potencjał naturalnej retencji wody, co mogłoby mieć bezpośredni, negatywny wpływ na rolnictwo, a tym samym niekorzystny wpływ na warunki społeczno-ekonomiczne. Wprowadzenie do *Planu Strategicznego* nowej interwencji stwarza możliwość kreowania potencjału innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji, organizacji, marketingu, rynków zbytu w warunkach ograniczania zasobów wodnych, konieczności dostosowywania się do skutków zmian klimatu, ale też wypracowania „know-how” właściwego dla alternatywnych hodowli zwierząt czy innych sposobów użytkowania gruntów. Brak interwencji przyczyni się do utraty tego potencjału oraz wyeliminowania jednego z czynników stymulujących rozwój innowacyjnych sposobów produkcji, istotnych szczególnie w kontekście konieczności wypracowywania rozwiązań biorących pod uwagę zarówno mitygację, jak i adaptację związaną ze zmianami klimatu.

Zaniechanie realizacji działań zapisanych w *PS WPR* będzie miało niekorzystny wpływ na klimat. Brak jej realizacji wpłynie na utrzymanie emisji gazów cieplarnianych z przesuszonych torfowisk. Realizacja interwencji ukierunkowanej na ochronę gleb organicznych, poprzez poprawę parametrów fizycznych, głównie związanych z uwilgotnieniem, jak również zamiana gruntów ornych w TUZ, to działania jednoznacznie korzystnie wpływające na ograniczenie emisji.

W kontekście komponentu krajobrazowego, brak wdrożenia ww. propozycji skutkować będzie zmniejszeniem potencjalnego udziału elementów struktury krajobrazu istotnych biocenotycznie, czyli ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk oraz mokradł. Ponadto istnieje zagrożenie zamiany TUZ na grunty orne czy intensyfikacji produkcji na TUZ znajdujących się na glebach organicznych. Ww. zmiany mogą doprowadzić do utraty charakterystycznych cech związanych z siedliskami zbiorowisk roślinnych i przyczynić się do obniżenia różnorodności krajobrazu.

W związku z powyższym można ocenić, że w wyniku zaniechania realizacji *PS WPR* w zakresie nowych propozycji, nastąpią negatywne zmiany stanu środowiska w odniesieniu do bioróżnorodności i co się z tym wiąże osłabienie bądź zanik usług ekosystemowych takich jak produkcja żywności, ochrona przeciwpowodziowa, poprawa warunków wodnych, zabezpieczenie przed suszą, ograniczenie emisji GHG, komfort życia ludzi itd.

2.1.7 Zagrożenia i pola konfliktów ekologicznych

Mimo szerokiego pakietu zaplanowanych interwencji w *PS WPR* poszerzonego o zapisy związane z doprecyzowaniem normy GAEC 2, jak i nową interwencją I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* wskazano niewiele potencjalnych sytuacji tworzących konflikty bądź zagrożenia ekologiczne, przy czym będą mieć one raczej charakter lokalny, a tym samym możliwy do skutecznej neutralizacji. Nie wykazano zagrożeń i konfliktów ekologicznych o charakterze systemowym i zasięgu regionalnym, krajowym, transgranicznym lub globalnym. Przytoczone niżej przykłady ilustrują zasadność rozważenia korekty w zakresie wymogów, odpowiedniej kalibracji procedur i zakresu kontroli lub monitoringu jak również przygotowanie działań informacyjno-edukacyjnych pozwalających na zminimalizowanie bądź całkowitą eliminację sytuacji konfliktowych.

W ramach analizy zapisów *PS WPR* po wprowadzeniu proponowanych zmian zidentyfikowano następujące zagrożenia i pola potencjalnych konfliktów ekologicznych:

- Retencjonowanie wody na TUZ *versus* Utrzymanie produkcji rolnej.
- Interwencje ukierunkowane na ochronę gleb organicznych *versus* Utrzymanie produkcji rolnej

- Interwencje ukierunkowane na ochronę gleb organicznych *versus* Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów półnaturalnych
- Ekstensyfikacja użytkowania związana z zachowaniem półnaturalnych siedlisk przyrodniczych *versus* Utrzymanie produkcji rolnej.
- Pozostawianie w krajobrazie obszarów wiejskich obszarów nieprodukcyjnych *versus* Utrzymanie produkcji rolnej.
- Wprowadzanie zadrzewień, zalesianie gruntów porolnych *versus* Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów półnaturalnych.

2.1.8 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Z uwagi na charakter zmian proponowanych do wprowadzenia do *PS WPR 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2*, które nie będą skutkowały negatywnymi oddziaływaniami na środowisko, nie zidentyfikowano adekwatnych rozwiązań mitygujących czy kompensujących.

2.2 Opinie właściwych organów

Zgodnie z art. 54 ust. 1 *Ustawy OOS* organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy, o których mowa w art. 57 i 58.

Minister RiRW w dniu 19 listopada 2025 r. przekazał prognozę oddziaływania na środowisko do zaopiniowania przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego z prośbą o wydanie opinii.

Opinia Głównego Inspektora Sanitarnego została przekazana do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 16 grudnia 2025 r., natomiast opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska została przekazana z datą 18 grudnia 2025 r (załącznik 1 i 2).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako organ opracowujący projekt zmian Planu Strategicznego WPR 2023–2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2, rozpatrzyło ww. opinie, a także uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

W załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu zawarto odniesienie się do opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Głównego Inspektora Sanitarnego do projektu Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektowanych zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 - wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione.

2.3 Zgłoszone uwagi i wnioski

Zgodnie z art. 54 ust. 2 *Ustawy OOS* organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne prognozy oddziaływania na środowisko

Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko zgłosiła 1 osoba prywatna.

Uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, wraz z odniesieniem się do nich, zawiera Załącznik 4.

2.4 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ocena ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko – obligatoryjny element analiz przeprowadzanych w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ujęty w *Ustawie OOS* – wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r.) oraz *Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie ocen wpływu niektórych planów i programów na środowisko*. W związku z powyższym, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko proponowanych zmian w *PS WPR* przeprowadzono analizę w zakresie zasadności przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 stanowi strategię rozwoju, o której mowa w *Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz.U. 2021 poz. 1057). Charakteryzuje się ogólnością zapisów i nie zawiera informacji, na podstawie których możliwe byłoby określenie lokalizacji, charakteru i skali oddziaływań. W związku z tym brak jest przesłanek pozwalających w ramach prognozy oddziaływania na środowisko zidentyfikować i oszacować ryzyko wystąpienia znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko spowodowanych przez zmienione i uzupełnione zapisy *PS WPR*. Ponadto, z założenia wdrażanie *PS WPR* będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Jest to kolejna przesłanka przemawiająca za tym, że nie ma potrzeby przeprowadzenia postępowania ws. transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *PS WPR*.

W związku z powyższym, nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2.5 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 *Ustawy OOS*, prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy, załączane do przyjętego dokumentu podsumowanie powinno zawierać informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ww. propozycje.

Zasady monitorowania realizacji *Planu Strategicznego* są określone w odpowiednich rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady UE (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013; Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i

Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013).

W związku z przyjęciem na poziomie UE restrykcyjnego systemu monitorowania procesu realizacji planów strategicznych WPR w krajach członkowskich, w prognozie oddziaływania na środowisko nie przedstawiono propozycji dotyczących metod przeprowadzania dodatkowego monitoringu skutków realizacji propozycji krajowego *Planu Strategicznego*, w tym również w odniesieniu do zaproponowanych zmian.

2.6 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Znaczna liczba i zakres interwencji zaproponowanych w *PS WPR* powoduje, że potencjalne oddziaływanie na obszary wiejskie oraz ich otoczenie zarówno w okresie programowania, jak i w dłuższym terminie jest duże. Wyraża się to także planowanym arealem objętym działaniami oraz powszechnie wykorzystywanym w dokumencie efektem synergii. Wieloaspektowe ujęcie zarówno bieżących, jak i antycypowanych problemów występujących na obszarach wiejskich sprawia, że opracowanie jest spójne i odpowiada kompleksowo na wyzwania formułowane zarówno w celach szczegółowych Wspólnej Polityki Rolnej, jak również priorytetach *Europejskiego Zielonego Ładu* i *Strategii „Od pola do stołu”*. Propozycja nowych elementów w *PS WPR* związanych z doprecyzowaniem normy GAEC 2 oraz interwencją I.8.12. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo* uzupełnia zestaw działań pozwalających na realizację celów WPR w okresie programowania 2023-2027, w tym celów i priorytetów środowiskowych wskazanych w *Rozporządzeniu w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych*. Należy także podkreślić, że niezwykle trafnie zidentyfikowane potrzeby wymagają daleko większego zaangażowania środków, jak również uwzględnienia istotnie większego areалу, szczególnie w przypadku interwencji ukierunkowanych *stricto* na ochronę bioróżnorodności, siedlisk przyrodniczych, gleb organicznych, ekosystemów torfowiskowych i obszarów podmokłych występujących w krajobrazie rolniczym.

Analiza zapisów dokumentu połączona z analizą formułowanych bądź planowanych instrumentów wsparcia wykazała, że nie ma obecnie alternatywnych instrumentów finansowych umożliwiających wdrożenie działań tak mocno ukierunkowanych na ochronę torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo.

PODSUMOWANIE:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako organ opracowujący projekt, o którym mowa w art. 46 lub art. 47 ust. 1 ustawy OOŚ (projekt zmian Planu Strategicznego WPR 2023–2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2), przekazało go z prognozą oddziaływania na środowisko do zaopiniowania właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58 (GDOŚ i GIS), zapewniło udział społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz umożliwiło składanie uwag i wniosków zgodnie z właściwymi przepisami szczególnymi.

Opinia Głównego Inspektora Sanitarnego została przekazana do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 16 grudnia 2025 r., natomiast opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska została przekazana z datą 18 grudnia 2025 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uwzględniło ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, zasięgnęło opinii organów, o których mowa w art. 57 i 58 (GDOŚ i GIS) oraz rozpatrzyło wszystkie uwagi i wnioski w tym m.in. te zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

W ocenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi projekt zmian Planu Strategicznego WPR 2023–2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 może zostać przyjęty, ponieważ ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wyniknęło, że nie powoduje on znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, a przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie miały zastosowania.

Niniejsze opracowanie stanowi pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, opis zakresu uwzględnienia ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, informację o braku konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

W załącznikach nr 3 i 4 do niniejszego podsumowania zawarto informacje dotyczące sposobu i zakresu uwzględnienia opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58, oraz zgłoszonych uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 57 i 58 ustawy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekaze przyjęty dokument wraz z niniejszym podsumowaniem oraz jego integralnymi częściami, tj. załącznikami nr 1 - 4, właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58 (GDOŚ i GIS).

Jednocześnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zapewnia prowadzenie monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy.

Załączniki:

Załącznik 1. Opinia Głównego Inspektora Sanitarnego do projektu Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektowanych zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2

Załącznik 2. Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do projektu Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektowanych zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2

Załącznik 3. Odniesienie się do opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Głównego Inspektora Sanitarnego do projektu Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektowanych zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wyznaczenia obszaru normy GAEC 2 - wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione

Załącznik 4. Uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko wraz z odniesieniem się do nich i informacją, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione.